

VASÁRNAP

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS MEZŐGAZDASÁGI HETILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST, V. BATHORY-UTCA 24. SZÁM.
(„Falu” Magyar Gazda és Földműves Szövetség.)
Telefon: 11—55—62.
Postafeliratkezelési csekkzáma száma: 25.153.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP

Előfizetési díjak, a m. kir. földmiv. és erdőgazdálkodási miniszter által időnként kiadott „Rádiós Gazdasági előadások” című füzetekkel együtt: Egzész évre 4, félévre 2, negyedévre 1 P.
Intézményeknek és jogi személyeknek egy évre 20 P.

Budapest, 1937.

XVIII. évfolyam, 31. szám.

Augusztus hó 1.

Szociálpolitika

A legtöbbet emlegetett kifejezések egyike ez. Nemcsak nálunk, hanem az egész világon. Mintha ekoról fordulna meg az emberiség felzárkózott nyugalma, a nagy tömegek jöléte és a jobb jövő bekövetkezése.

Nem véletlen, hogy a szociálpolitika ma a kormányzati cselekvés legfontosabb körét alkotja a széles földkeresésben. Az idők változása hozta magával, hogy új feladatok jelentek meg, amelyek az emberek együttélésének új rendjét, a nemzeti vagyon és jövedelemeloszlás igazságosabb szabályozását, a gazdaságilag gyengébb néprétegek védelmét követelik. Nem véletlen, hogy ezek a teendők ma annyira előtérbe nyomultak. A jelen század, de talán még közelebről a világháború jelenti azt a fordulópontot, amely lezár egy korszakot s megnyitott egy másikat, azt, amelyben most élünk. A lezárt korszakban nagy volt a becsülete az egyéneknek, de kevésbé értékelték a dolgozó tömegeket és nem sokat törődtek a sorsukkal. A munkás csak termelési tényező volt, mint a holt anyag, a munkáereje a kereslet és kínálat tárgya, lényének emberi igényei azonban nem jutottak kellőleg érvényre. Az anyagi érdek volt az első, míg az ember maga háttérbe szorult, gazdaságilag, sok helyen politikailag is elnyomott helyzetben maradt.

Ez a korszak letűnt, vagy letűnőben van. Az elmúlt 25 év családsági, szociális, megrázkódásai sok mindenre megtanították az emberiséget. Többek között arra is, hogy nemcsak anyag és anyagi érdek, hanem ember és emberi érdek is van a világon. Hogy egy népet nem az anyagi javak gazdagsága tesz boldoggá, hanem a széles rétegek megelégedése, kiegyensúlyozott társadalmi és gazdasági helyzete. Ezzel át is léptünk az anyagsüvesség korából a szociális kötelességek századába, amelyben többé nem az egyén meggazdagodásán, hanem a tömegek jólétén van a hangsúly. A kormányzati feladatok körében a szociálpolitika került az első sorba, amely arra törekszik, hogy a termelt javak igazságosan osztassanak meg a dolgozók között, hogy a munkához való jog mindenki számára biztosítsa a megélhetéshez szükséges javak megszerzését, hogy ne legyenek egyedül elnyomott rétegek a társadalomban és az emberi méltóság még a legszegényebbek körében se szenvedjen csorbát.

A szociálpolitika rendszere még nem alakult ki teljesen. Az élet azonban erősen munkálja a földkeresés csaknem minden államában. Az emberiség jövője, mindenesetre ennek kezében fog kiformálódni.

Bankkézen lévő, elárverezett kisbirtokát visszavásárolhatja a régi tulajdonos

Augusztus 1-én lép életbe a telepítési törvény

Az ország közvéleménye nagy érdeklődéssel tekintett a telepítési törvény végrehajtási utasításának megjelenése elé, mert ettől a rendeltől várta súlyos agrár-szociális problémák megoldását. A végrehajtási utasítást a hivatalos lap július 25-iki száma közölte és meg kell állapítanunk, hogy a rendelet minden tekintetben megfelel a hozzáfűzött várakozásoknak. Különösen nagy fontossága van annak a rendelkezésnek, amely módot nyújt azoknak a kisgaz-

dáknak földjük visszaszerzésére, akiknek husz holdnál nem nagyobb mezőgazdasági ingatlanát valamely hitelintézet elárvereztette, ha az még ma is bankkézen van. Ez a rendelkezés bizonyára sok elkeseredett és földnélkülivé vált kisgazdát segít vissza ahhoz a földhöz, amelyért annyira verejtéket hullajtott és amelyet a nehézségek között elárvereztek a lába alól.

A rendelet fontosabb intézkedéseit az alábbiakban ismertetjük.

Kiknek az érdekében indul meg a telepítés

A tizennygy fejezetből és hatvan paragrafusból álló rendelet első része szerint a telepítési törvény augusztus elsején lép hatályba. Az általános rendelkezések, amelyek a telepítés lebonyolításának tervezési menetét biztosítják, kimondják, hogy

csak azokban a helyeken és azok javára kíván az állam beavatkozni, amikor a birtokviszonyok és a népesedési viszonyok egyensúlyát a szabadforgalom biztosítani nem képes és a szegény agrárnépesség önértelével nem tud fölemelkedni a földnélküliek sorából.

Az eljárás megindítása a földmiv. és erdőgazdálkodási miniszter hatáskörébe tartozik. Ő állapítja meg azt is, hogy mikor és milyen ingatlanokat szereznek meg telepítés céljára. Ezek tekintetében azonban a mezőgazdasági kamaryak saját kezdeményezéséből is tehetnek előterjesztéseket. A lakosság körében téves feltevések és túlzott várakozások megelőzése érdekében kimondja a rendelet, hogy

sem egyesek, sem csoportok, sem egyesületek nem jogosultak olyan kérelem előterjesztésére, amely valamely ingatlan megszerzésére, vagy valakinek ingatlanban való részesítésére irányul.

A családvédelem elve érvényesül a telepítésnél

Azoktól a birtokszerezőktől, akik a törvény révén adásvételi szerződéssel önálló kisbirtokhoz jutnak — vagy törpebirtokuk illyenre kiegészítették — bizonyos anyagi erőt (a juttatott föld becserétekének 25—30 százalékát és a szükséges gazdasági felszerelést) kíván a rendelet, de módot ad arra, hogy

A rendelet második fejezete szerint a felhasználható ingatlanokat lehetőleg meggyezés alapján kell megszerzési és a kijelölés végső határideje 1940 augusztus 1. Szabályozza a végrehajtási utasítás az átengedésre kötelezés esetében követendő eljárást, valamint a becserétek megállapítását és a haszonbéréknek a becserétek megállapításánál való figyelembevételét. A megszerzett ingatlanokat az Országos Földhitelintézet veszi tulajdonba. A birtokszerezőkkel a tulajdonos' tehát nem kerül jogviszonyba.

A vagyonválságföldekre vonatkozó rendelkezések szerint különbséget kell tenni a már felhasznált, de megvisszavett földök és a fel nem használt vagyonválságföldök között. Az előbbieket csak akkor használják fel telepítésre, ha egy község határában legalább 25 holdnyi összefüggő terület áll rendelkezésre. A fel nem használt földök megszerzése és kijelölése tekintetében a földmiv. és erdőgazdálkodási miniszter a pénzügyminiszterrel együttesen jár el.

A megszerzett ingatlanok felhasználása akkor,

ha egy község területén harmincnál több kisbirtokot lehet alapítani, előzetes terv alapján történik.

szükség esetén a csak mezőgazdasági felszereléssel bíró lakosság is kishaszonbérletre, vagy családi otthon létesítéséhez szükséges házhozjut-hozzon, sőt az állásállanná vált gazdasági családok jövőjének biztosítása céljából lehetővé teszi azt is, hogy ezeknek a

szükséges gazdasági felszerelése a telepítési alap terhére előlegezett kölcsönből szereztesse be.

A birtokszerezők kiválasztása során — a megszerzett előfeltételeknek egyaránt megfelelők közül is — előnyben kell részesíteni a gazdasági (kereseti) iskolát végzett földműveseket, a veteránokat, hadirokkantakat, a tűzharcosokat s általában a többgyermekes jelentkezőket.

Évi 2—3 százalékos kamat

A rendelet a telepítetteknek átadott mezőgazdasági ingatlanokra 70—75 százalékos hitellel való vételár-része után fizetendő kamatot általában évi 3 százalékban állapítja meg, sőt még azt is lehetővé teszi, hogy

a háromnál többgyermekes birtokszerezővel szemben — ha összes ingatlanja husz kataszteri holdnál nem több — gyermekeinek számához képest az évi kamat 2 százalékos mérsékeltesse.

Ez a kedvezmény megilleti — még pedig a terület nagyságára való tekintet nélkül — a Vitezi Rendet is. A 100 holdat meghaladó birtok hitellel való vételár-része után évi 4 százalékos kamatot kell fizetni. A mezőgazdasági ingatlanok után fennmaradó vételárhártralek törlesztésére 25 évnél hosszabb időt kikötni nem lehet.

A birtokszerezők tulajdonjoga rendszerint csak a vételár felének kifizetése után kebeleztetik be.

Telepes községek

A VII. fejezet a telepes községek (csopartos települések) létesítésével foglalkozik részletesen. Rendelkezik arról, hogy

a község belterületéhez közelebb eső területeken a legkisebb birtokok, attól távolabb pedig fokozatosan a nagyobb birtokok jelelősségek ki.

Az új község vagy csopartos telepítés belterületén, a közlekedési utakon, középületek és építmények céljára szolgáló területeken, valamint a köztereken felül házhelyet kell kijelölni a szövetkezeti ház részére is.

A VIII. fejezet az építési kölcsönök folyósítását szabályozza. Az építési kölcsön a kölcsönkérdő anyagi és családi körülményeire tekintettel legfeljebb 1500 pengő lehet és annak törlesztésére legfeljebb 30 évet lehet megállapítani. Az építési kölcsön után általában 4 százalékos kamatot kell fizetni, azonban az az

adós, aki a fizetési feltételeket pontosan teljesíti, minden évben 15 százalékos kamattörlesztésben részesül, amely kedvezmény valójában azt jelenti, hogy az építési kölcsön kamata évi 3,4 százalék.

A kölcsönök fejezt a feltételeknek meg nem felelt birtokosok kimondásával és a keletkezés kisbirtokok visszavásárlásával foglalkozik. A tize-

dik fejezt a telepítési alap kezeléséről, a tizenegyedik az Országos Telepítési Tanács megalakításáról és működéséről, a tizenkettő az érdeket egyházas képviselő szervezetre vonatkozólag tartalmaz rendelkezéseket. A tizenharmadik fejezt az ingatlan eldarabolásának szabályozásáról szól, végül a tizennegyedik fejezt záró rendelkezéseket tartalmaz.

A bankok kezén lévő, elárverezett földek visszavásárlása

Végül meg kell emlékezni még a rendeletnek azokról a rendelkezéseiről is, amelyek az utóbbi években elárverezett és a bankok kezén lévő, husz katasztrális holdnál nem nagyobb ingatlanok visszazszerzésre vonatkoznak.

A rendelt a hitelintézeteket, ugymszintén a pénzkölcsön nyújtásával iparszerűen foglalkozó cégbjegyzésre kötelezett más vállalatokat arra kötelezi, hogy az 1937. évi augusztus hó 1-e előtt árverésen, vagy árverés hatályával bíró eladás útján szerzett összes ingatlanukat október 1-éig a földmivélségi miniszternek jelenték be.

A bejelentett adatok alapján azok az

árverést szenvedettek, akiknek husz katasztrális holdat meg nem haladó ingatlanát a hitelintézet meg nem adta el, a közgési előjárásokkal által külön erre a célra készült nyomtatványon kivétel nélkül felszólítottanak, hogy az elárverezett ingatlanuk visszazszerzést kívánják-e s akik a törvény feltételeinek megfelelnek (a vételár 30, illetégek 25 százalékát lefizetik), 20 holdnál nem nagyobb mezőgazdasági ingatlanukat, ha azok még a folyó évi augusztus hó 1-én is a hitelintézet tulajdonában lesznek, visszazszerzhetik.

A nagyvételű törvény végrehajtási utasításának kiadásával a kormány megteremtette az előfeltételeit annak, hogy a súlyos helyzetben lévő mezőgazdasági kisemberek fokozatosan földhöz jussanak.

Kicsiny és szegény hazánk nagy és gazdag lehet — írják az olaszországi csereifjak

Az olaszországi csereifjaktól sürün érkeznek be a kintinó és áttekinthető jelentések, amelyek nemcsak arról számolnak be, hogy a magyar fiúk milyen hamar beilleszkedtek az idegen viszonyokba, de arról is, hogy a fiúk, — megértve a csereifak legfőbb célkitűzését — lelkes nemesítésére, gondolkodásuk tökéletesítésére törekednek és az erősödő és rohamlépésekben fejlődő Itália népeinek szorgos munkálkodásában lelkesítő példamutatást látnak.

Bár valamennyi jelentésből ez a hang csendül ki, a legszeben mégis Szerény Lajos fejezi ki a benyomásait, amikor a következőket írja:

... Az a benyomásom, hogy e vidéken (Pontinia), Mussolininak jelzője: „Hinni, engedelmeskedni és dolgozni”, itt meg is valósul, különösen a legfontosabb szabály, az engedelmeség.

... Hazánk és Itália közötti kü-

lönbséget tekintve, határozottan megállapíthatom, hogy

hazánk sem mezőgazdaság, sem műveltség tekintetében e hatalmas és elismert országtól elmaradva nincs.

Ennélfogva csak hállával tartozunk a Mindenhatónak, hogy magyarnak születünk, mert,

ha kicsinynek és szegénynek tartanak is minket, a magyar föld birtokában mégis nagyok és gazdagok vagyunk.

Látva, hogy Itáliában is a föld erejére és saját munkájuk eredményeire építenek és támaszkodnak, a magyarok kettős reményekkel tekinthetnek hazánk sorsának jobbrafordulása elé, csak „Hinni, engedelmeskedni és dolgozni” kell ...

A derek Szerény Lajos soraihoz nem kell kommentár; hiszük, hogy minden magyar ember szívében visszhangra találnak ezek a közvetlen, őszinte szavak.

Kevés cukrot fogyaszt a falu népe

Ismétellen rámutatott a Vasárnap arra a sajnálatos tényre, hogy az ország mezőgazdasági lohosága aránytalanul kevés cukrot fogyaszt évente, a mezőgazdaság hihetetlenül csekély cukorfogyasztása okozza, hogy Magyarország kedvezőtlen helyzet foglal el a nemzetek cukorfogyasztási statisztikájában. Megdöbbentő adatok tárnak elénk különösen akkor, ha a cukorfogyasztás belső statisztikájának adatait vizsgáljuk, azaz megállapítani próbáljuk, hogy a magyarországi (1935—36. évi) körülbelül 11 kilogrammos fejadag hogyan oszlik meg az egyes foglalkozási ágak között.

Híven statisztikát állított össze most Fellner Frigyes „Adóterhesség” című könyvében. A könyv megállapításainak alapjául a cukorfogyasztási adatai veszi. A fogyasztási adófizetési adatokból kitűnik, hogy a legtöbb cukrot a hitelforgalmi népesség fogyasztja. Utána

a gyárpar népe következnek, majd a tulajdonképeni kereskedelem. Csak ezután következik a közalkalmazottak, valamint a szellemi szabadfoglalkozások cukorfogyasztása. A sornak a legvégén a mezőgazdaság áll.

Ha ezeket az adatokat átszámítjuk fogyasztási cukorra, akkor kitűnik, hogy

Budapesten átlag 44 kg fejenként és évenként a cukorfogyasztás, a törvényhatósági jogú városokban 13,8 kg, a megyei városokban 14 kg, a községekben ellenben egy lakosra évente nem esik több mint 3,1 kg cukor.

Ez azt jelenti, hogy 14 falusi lakos fogyaszt egy év alatt annyi cukrot, mint egy budapesti.

Súlyosan tévedne azonban, aki ezekből az adatokból arra a megállapításra jutna, hogy a fővárosiak túlsok cukrot fogyasztanak! A hely-

zet ugyanis az, hogy a fővárosi ember átlagfogyasztása megközelíti a szükséges mennyiséget, míg a falu népének cukorfogyasztása meglehetősen kevés; amit szemléltetően igazol az, hogy — Fellner adatai szerint: —

a közel hatmilliónyi falusi lakosság feleannyi cukrot sem fogyaszt, mint a milliós főváros.

Tárgyalatosan meg kell állapítanunk azt is, hogy ez a szomorú állapot, a mezőgazdaság sorsának lassu javulásával és a kormány egyre erőteljesebb szociálpolitikai intézkedései következtében, lassan javul és remélhető, hogy a falvak egészségügyére is fontos cukorfogyasztás, ha nem is fogja elérni, de meg fogja közelíteni a főváros fogyasztását.

Felemelték a gyógynövények legkisebb árát

A Magyar Királyi Gyógynövénykísérleti Állomás (Budapest, II, Hernann Otthó-u, 15.) közlése szerint az egyes gyógynövények (drogok) világpiacon áráik emelkedése szűkségessé tette azok minímális bevételi árának újabb megállapítását s azert a legutóbb kibocsátott közlével óta emelkedett gyógynövények (drogok) árát a következőkben állapította meg:

- Virágok (Flores):** Szarkobábitárj (Calcitripae) nyersen 9 f., szárazon 65 f. Martilapocvirág (Farfarae) szárazon 120 f. Fehérvirágcsaló (Lamii albi) nyersen 50 f., szárazon 400 f. Erdei mályva (Malvae silv.) nyersen 25 f., szárazon 225 f. Kankalócvirág (Primulae) egésze nélkül szárazon 450 f. Kéknyíróvirág (Pruni spinosae) szárazon 125 f. Pipacsvirág (Papaveris rh.) nyersen 20 f., szárazon 150 f. Bodzavirág (Sambuci) halványárgára szárítva, rövid szárral 50 f. morzsol, halványárga színi, szárazon 75 f. Köharsévirág (Thilla) szárazon 100 f. Ökörjarkörömvirág (Verbasci) egésze nélkül, nyersen 20 f., aranyárgára szárítva 130 f.

- Levelek (Folia):** Fehérmályva (Althaeae) közel szedett, csupán levegyelet tartalmazó áru nyersen 3,5 f., szárazon 20 f. Gyöngyvirág (Convallariae) nyersen 5 f., szárazon 26 f. Matyitapu (Farfarae) nyersen 5 f., szárazon 40 f. Szamóca (Fragariae) nyersen 65 f., szárazon 45 f. Cickafarkvirág (Milifolia) nyersen 3,5 f., szárazon 20 f. Szeder (Rubi fat.) nyersen 3 f., szárazon 20 f. Maszlag (Stramonii) nyersen 3 f., szárazon 21 f. Vidrafaj (Trifolii fibr.) nyersen 8 f., szárazon 44 f. Tüdővirág (Pulmonariae) nyersen 10 f., szárazon 50 f.

- Földfeletti részek (Herba):** Tűkóró (Absinthii) fosztott, nyersen 2,5 f., szárazon 16 f. virággal, vékony ágcskákkal együtt nyersen 2 f., szárazon 14 f. Szagossnyűg (Asperulae) szárazon 45 f. Ezerjófaj (Centaurei) nyersen 8 f., szárazon 30 f. Vadördöcska (Violae tric.) nyersen 3,5 f., szárazon 24 f. Fehér pemele (Marrubii vulg.) nyersen 2,5 f., szárazon 18 f.

- Gyökerek (Radix):** Kádmos (Acori cantini) hámozva, szárazon 28 f. Fehérmályva (Althaeae) kockára vágva, szárazon 100 f. Törpész igle (Ononidis) I. rendű, szárazon 24 f., II. rendű szárazon 20 f. Kenyérfa (Primulae) szárazon 70 f. Gyermekmáj (Taraxaci) (csak az egész gyűjtött áru értékes) nyersen 10 f., szárazon 60—85 fillér.

T. ELŐFIZETŐINKHEZ!

Tisztelettel kérjük azokat az igen tisztelt előfizetőinket, akiknek előfizetése július hó 31-én lejárt, hogy a csatolt befizetési lap felhasználásával az előfizetési díjat szíveskedjenek beküldeni, nehogy a lap küldésben fennakadasson álljon be.

ELŐFIZETÉSI DÍJAINK:

Negyedévre	1 P
Félévre	2 P
Égész évre	4 P

A VASARNAP kiadóhivatala, Budapest, V. Bátor-utca 21.

Különlet: Csipkebogyó (Cynosbati) mag nélkül, szárazon 60 f. Nyírfagyó (Gemmae populi) szárazon 40 f. Annyozs (Secale comutum) 500 f. Körösökgyök (Candharides) szárítva 400 f.

Ezek árak nem jva ártételei, hanem csupán a legkisebb bevételi árak, melyeknél kevesebbet a bevételő a gyűjtőnek, illetve a termelőnek fel nem ajánlhat.

Általánosságban jóminőségű, egészséges árua vonatkoznak.

Amennyiben a nagykereskedők és beváltók a költvevényben, illetőleg szerződésben vállalt kötelezettségüknek nem tesznek eleget, eljárásuk a tisztességes kereskedelembe utközik s maga után vonja a bevételő, illetőleg nagykereskedői engedély megvonását.

A m. kir. Gyógynövénykísérleti Állomás a kivételre kerülő árukat a multhoz képest szigorúan megvizsgálja; elsősorban, hogy nem tartalmaznak-e egészségre ártalmas, mérges anyagokat, másodsorban, hogy megfelelnek-e azon követelményeknek melyeket a világkereskedelem a magyar drogokkal szemben támaszt.

A japán-kínai háború

Japán és Kína között, a hivatalos körök véleménye szerint, a diplomácia eszközeivel nem lehet elsimítani a háborus viszályt. A kínai főváros, Peking körül valóságos ütökzések folynak, a japánok már ki is adták első harcéri jelentéseiket, amelyek városok elfoglalásáról, ostromáról, halottakról és sebesültekről számolnak be. Észak-Kínában pedig megjelentek a szabályos mozgósítási parancsok. A japán repülők rendszeresen bombázzák a kínai városokat, Pekingre pedig röpcedulákat dobáltak, amelyekben arra intik a lakosságot, hogy a harcokban ne vegyen részt.

A pekingi külföldi állampolgárok a követési negyedbe költöztek, amelyet amerikai parancsnokság alá helyeztek.

Lapzártakor érkező hírek szerint a japánok be is vonultak Pekingbe.

BELPOLITIKA

A magyar politikai életben beköszöntött a pihenő, ennek ellenére is a minisztériumokban folyik a rendszeres munka, aminek bizonyossága, hogy a legfontosabb szociális rendeletek a legutóbbi napokban jelentek meg.

Daranyi Kálmán miniszterelnök, értesülésünk szerint, a közeli napokban rövidbe pihenőre Ausztriába utazik Hóman Bálint kultuszminiszterrel együtt. A miniszterelnök helyettese Róder Vilmos honvédelmi miniszter lesz.

VILÁGKRÓNKA

A spanyol fronton tovább folynak a véres harcok, a nemzetközi diplomácia pedig folytatja erőfeszítéseit, hogy a harcot a spanyol nemzetiek és vörösök háborúsárga korlátozza.

Az oroszági Belfast városában a koronázási ünnepségekre odaérkező angol királyi pár bevonulásokor, mi alatt a tömegek lelkesen ünnepelték az uralkodópárt, köztársaságpártiak a város külterületén hangos tüntetést rendeztek. Több bomba is felrobant.

Japán új római nagykövetének megbízólevelét „Olaszország királyának és Etiópia császárnak” címezt, amivel elismerte Olaszország kelet-afrikai hódításait.

A Rotterdam-párisi repülőgép a belga fővárosból, Brüsszeltől délre július 28-án délelőtt kigyulladt és lezuhant. A szerencsétlenségnek a repülőgép tiz utasa és négyfőnyi személyzete esett áldozatul.

Moszkvában agyonlőtték a kievi katonai kerület parancsnokát, a törzsök több tagját letartóztatták és börtönbe vetették kilenc népbiztost.

Fontos határnapok

Az elmúlt héten megjelent új gazdasági rendeletekben — melyek a Vasárnap részletesen ismertették — bizonyos rendkívül fontos terminusok, határidőnapok szerepelnek, amelyeknek az elmulasztása az érdekeltek gazdaságadalmi súlyos hátródásával járna. Eppen ezért ismételtelen kiadta a pénzügyminisztérium ezeket a dátumokat és felszólítja a gazdákat, hogy azoknak a betartását el ne mulasszák. A fontosabb határidők a következők:

1937 október 15-ig:

a védteljes visszaadhatóságot kérhetik; azok, akiknek védteljeséget hátráltak miatt törölték; akiknek birtokuk egy része a védteljeségből kimaradt; akiknek védteljeséget törölték, mert nem valamennyi ingatlanára kérte a védteljeséget, vagy a törles olyan követelés alapján történt, amely nem csak a behajtási korlátozások alá, kérhetik a védteljeséget.

1937 november 15-ig:

kötelesek a gazdaságosok a teherviseléséhez szükséges adatokat a helyi bizottságoknál bejelenteni. Mindezek az intézkedések a tizholdnál kisebb gazdákra vonatkoznak. A tiz holdnál nagyobb és 100 koronánál nagyobb kataszteri tiszta jövedelmű birtokok csak akkor tartoznak bejelentésre, ha a védteljes birtok terhe a kataszteri jövedelmüknél negyvenszeres szorzattal meghaladja, mert ezeknél csak a negyvenszeres szorzaton felüli terhek rendeztetnek; tartoznak a hitellelők a szükséges adatokat bejelenteni.

1938 október 31-ig:

lehet megtekinteni a helyi bizottságoknál a bejelentéseket és eddig az időpontig kell az észrevételeket megtenni.

1938 január 31-ig:

meghosszabbították az idén október végén lejárat védteljeséget. Ezt a meghosszabbítást nem kell külön kérni.

Anna-bál a balatoni Antal-telep temploma javára

Minden tekintetben kitünően sikerült az idei balatoni Antal-telepi Anna-bál, amelyen nemcsak az új firdőtelep közönsége, hanem a szomszédos községek lakosai is igen nagy számban vettek részt. A bált a Keresztény Ifjúsági Szekcióból tartották meg.

Az ünnepség d. o. szentmisével kezdődött, melyet Péter Imbrus móri kapucinusnál atya mutatott be. Az istentisztelet alatt Ráthonyi Sándor karmester vezetésével az antaltelepi ifjúsági énekkar énekelt. Este a székház teraszán mosoros ünnepség kezdődött, amelynek közepében Czermann Antal dr. országgyűlési képviselő, az Antal-telep és a Keresztény Ifjúsági Egylet megteremtője, hazafias beszéd keretében rámutatott arra, hogy ezt a telepet a Keresztény Ifjúsági szervezet helyes örölmérséke és gondozása hozta létre. — Utána Sing Klári, Czermann Lujzi, Czermann Valika, Schmitz EMI, Sinkóczi Erzel, Biczor Mária és Schiller Irén hazafias verserk szavaltak és gyönyörű nemzeti táncokat mutattak be. A házlászoni szerepet Czermann Antalé, Jóbci Sándoré, vitéz Falussy Jenőné, Herusch Artimáné, Biczor Jánosné, Schlicher Artimáné, Ráthonyi Sándoré és dr. Kramerberger Józsefné tölthették be. A vendégek sorában ott láttuk dr. Jóbci Sándor járási bírósági elnököt, vitéz Falussy Jenő úr, ezredes, Kramerberger József dr. főorvost, Schlicher Imre dr. vm. ügyvést, Biczor János polg. isk. igazgatót, Lachmann Rozsó gyógyszerészt, Ráthonyi Sándor karmestert, Herusch Arthur technológiai igazgatót, Szemantits Jenő dr. főorvost, Szekeres László dr. m. kir. gazdasági tanácsost, a Falu-Gazdasági tanácsost, a igazgatójának nagyrészt a bál után, amelyben a Keresztény Kulturális és Haladásról beszélt, Schlicher Imre dr. szára be a jól sikerült estéről.

A földhözjuttatottak százpengőnként Évi 3.60-5.75 pengőt fizetnek

A Vasárnap július 18-iki számában röviden megírtuk, hogy a kormány kiadta a földbirtokreform során földhöz és házhelyhez jutottaknak nyújtandó kedvezményekről szóló rendelet végrehajtási utasítását.

A nagyfontosságú rendeletnek egyéb intézkedései mellett kétségek nélkül legfontosabb része az, amely a földhözjuttatottak részére biztosított kedvezményekre vonatkozó anyagi rendelkezéseket tartalmazza; azaz szabályozza a fizetendő törlesztések és kamatok összegét.

A rendelethez mellékelte kamatfizetési és törlesztési táblázatok szerint 100 pengőnek megfelelő tartozás után, 3 százalékos kamattal, 47 évi törlesztési idő alatt

az első évben 1 pengő tőketörlesztést és 3 pengő kamatot kell fizetni.

Ettől kezdve a kamat összege évről-évre csökken, viszont a tőketörlesztésre fordított összeg évről-évre nő, úgy, hogy pl. a huszadik évben 2.25 a kamatra, 1.75 tőketörlesztésre jut a fizetendő 4 pengőből. A harmincadik évben 1.64 a kamat, 2.36 a törlesztés. Huszonöt év alatti törlesztés esetén az első évben 3 pengő a kamat, 2.75 a törlesztés összege.

Végeredményben tehát azok, akik negyvenhét év alatt törlesztették, tartozásuk minden száz pengője után évente átlag 3.60-4 pengőt, a 25 év alatt törlesztők pedig 5.50-5.75 pengőt fizetnek.

A gazdátársadalomnak földhöz és házhelyhez jutlatott rétege nagy megnyugvással fogadja a régen húzódott kérdések méltányos rendezését.

Tizenkilenc millió mázsa az idei búzatermés

A földművelésügyi minisztérium július 24-én tette közzé új termésjelentést és a fontosabb termények várható terméseredményeiről számolt be. Az időjárás ebben az időszakban mind az aratási és cseplési munkálatok szempontjából, mind pedig a kapásnövények fejlődésére kedvező volt. A termésbecslések több tekintetben — így például a búzánál — a legutóbbi adatokkal szemben kisebb javulást is mutatnak, így tehát a vetéshelyzet a legutóbbi jelentés óta kissé javult. A minőség általában minden szemterménynél kielégítő.

A búza aratását Sopron, Dersold és Ilves vármegyei kivételével műbenített befejezték. Becslés szerint a hektóliterrel 78-82 kg között váltakozik. A búza várható termésmennyisége kut. holdánként országos átlagban 7.10, ezidőpontig összesen 19,24,367 mázsa.

A rozs aratását befejezték, termés-kilátás közepesek. A rendelkezésre álló adatok szerint összesen 6,496,229 mázsa rozs termelt.

Az árpa aratása befejezés előtt áll. Összesen 4,794,711 mázsa árpatermés várható.

A zab aratását megkezdtek. Az eddigi cseplési eredmények igen változó hozamot mutatnak. A zab várható termése 2,329,384 mázsa.

A jelentősnek a kapásnövényekre vonatkozó része szerint a tengeri nagyon jól fejlődik és általában szép számban mutatkozik a csövek. A burgonya is jó termést ígér. A korai fajták már piacra kerültek. Jó termést ígér a jelen viszonyok szerint a cukorrépa is.

A kerti veteményekre általában kedvező volt az időjárás. A vöröshagyma egy minőség, miut mennyiség tekintetében kielégítő s korai jó közepes termést már szedik. A káposzta közepes, a borsó jó eredményt adott. Ugyancsak jó közepes eredményt mutat a len, az olajlen, a kócska, a dírok, a kender és számos más ipari növény.

A mesterséges takarmányok közül a tárho második és a tucerna harmadik kaszálása jó hozamot adott, a rétek és a legelők az eddigi hatására szépen kijutáltak. A gyümölcsfélék közül a kajszli közepes termést adott. A cseresznye és meggy közepes termést már értékesíthető közepes, előbbi jó termésre van kilátás. Sok a fűrészes és a szárazságtól kehlott gránátalma.

A szőlő fejlődését a meleg, csapadékos időjárás kedvezően befolyásolta. A bogyós jól fejlődnek. A korai csemeszőlőfajták közül a Csabagyöngye már meg is jelent a piacon.

Filléres vonatok a szegedi szabadtéri játékokra

Néhány esztendő óta, évről-évre növekvő érdeklődéssel és elismeréssel tekint nemcsak az ország, de a külföld népe is a második magyar főváros, Szeged felé a szabadtéri játékok heteibe. Az idén is óriási az érdeklődés, amit megmagyaráz az a körülmény, hogy a szabadtéri játékok műmeny, a „Ember tragédiája”, a „Bisorán az „János vitéz” és a „Fekete Mária” című keresztény misztériumdramá szerepel.

Az eloadások ideje alatt, már július 28-tól feljára jeggyel lehet Szegedre utazni. Ezenkívül az ország minden részéből filléres vonatok indulnak Szegedre. A filléres vonatokra vonatkozó felvilágosításokat a fellelített városok menetjegyjáradékában adnak, mi, olvasóink tájékoztatására, csak azt közöljük, hogy mely napokon és mely állomásokon lehet filléres vonatra fesszállani.

Július 31-én. „Az ember tragédiája” előadásához: Budapest, Kaposvár, Pécs, Baja, Sopron, Kőszeg, Szombathely, Cell-

dömök Sárvár, Pápa, Győr, Kapuvár, Eszterháza, Csorna állomásokról.

Augusztus 1-én. „János vitéz”. Budapest, Szolnok, Abony, Cegléd, Nagykovács, Kecskemét, Kiskunfélegyháza, Kalocsa, Kiskunhalas, Kiskőrös, Kiskunmajsa, Sarkad, Gyula, Békéscsaba, Csorvás, Orosháza, Hódmezővásárhely állomásokról.

Augusztus 4-én. „Fekete Mária”. Budapest, Cegléd, Nagykovács, Kecskemét, Kiskunfélegyháza, Szolnok, Tiszaföldvár, Kunszentmárton, Csongrád, Szentés, Hódmezővásárhely állomásokról.

Augusztus 5-én. „Fekete Mária”. Sarkad, Gyula, Békéscsaba, Csorvás, Orosháza, Hódmezővásárhely, Baja, Kiskunhalas, Kalocsa, Kiskunmajsa állomásokról.

Augusztus 7-én. „Bizánc”. Budapest, Debrecen, Nyíregyháza, Püspökladány, Hajdusoboszló, Karcag, Kiszújfalu, Törbentszentmiklós, Szolnok, Esztergom, Sopron, Kőszeg, Szombathely, Sárvár, Celdömök, Győr, Kapuvár, Eszterháza, Csorna állomásokról.

Légy résen!

Lapunk más helyén meghatározható kis hírről értesül az olvasó: tizenkét esztendő cserkészfiu mentek ki a Duna halálos sodrából egy hetven esztendő fudokló néniket.

A kifüi hól volt a cserkészek jel-szavához: Légy résen! Résen volt s a férfias elszántsággal olyan példáját szolgáltatva, amely felnőtt embereknek is utmutatás lehet minden időben, de ma különösen.

Mert üldözött vadhoz hasonló mai magyar életünkben nem lehet találobb cölmgjelölődsük, mint a kis cserkészeké, hogy résen legyünk!

Résen legyünk, magyar testvéreim! Figyeljük egymást. Egymás életét, boldogulását. Öregre a fiatalok, fiatalok az öregeket. S a kettő együtt a gyermekekét.

De ne egymás ellen, hanem egymásért. A magyar élet mindenhogyan fontos. Az öregek tapasztalatában, az apák és anyák tetterejében, a fiatalok hevetében és a gyermekek gondatlan játékában.

Ne a lemondás és közöny öröfje meg a magyar életet, hanem a lelkek és akaratok fűsödése tegye erőssé.

Legyünk résen, ha elmerülni akaró társunkat látjuk, mint a kis cserkészfiu volt. Ragadjuk ki közös erővel a gondok és bajok sodrából. Ne nézzük, hogy ki ő nekünk? Magyar testvéreim, a magyar élet részese. Ne csak a száj játékaink érdekeljenek bennünket, a mások szenvedése is.

Legyünk résen, mint a kis cserkészfiu volt...

S nemzetünk nem sütyed el az önzés tengerének vész hullámaiban, ha az ördögök tüzhányói kavarják is...

Mézes János

Elindultak a magyar cserkészek Hollandiába

A világ cserkészei ebben az évben tartják ötödik jamboreejüket a hollandiai Vogelenzangban. Azt a lázas és nagyarányú készülődést, amelyet a magyar cserkészek az egész vonalon kifejtettek, hogy az óriási arányúnak ígérkező összejövetelen méltóképpen szerepelhessenek, két ók is indokolja. Egyik az a jóhírnév, amelyet a magyar fiúk az eddigi jamboree-kon az egész világ előtt kivittak, s amelyet most nem csorbítani, hanem még inkább emelni akarnak. A másik a magyar szívek mélyén élő meleg és őszinte szeretet a nemcs holland nemzet iránt, amely nem tud eléggé hálás lenni ma sem a sínylők és vérszegény magyar gyermekek önzetlen felkarolói iránt. Az bizonyos, hogy Hollandiát a hollandok után a magyarok szeretik legjobban a világon.

S ezt a magyar fiúk tekintete sugározni, szívó dobogni, egész lénya bizonyítványi is fogja Vogelenzangban...

Ötszázhuszonhat magyar fiu utazott el. A magyar cserkészek színe-java. Az Országzászló előtt történt megható búcsuzás után július 28-án indult el a vonat az árválányhajás magyar ifjakkal, hogy a Tulipánok országába vigyék a magyar dalt, tanót, foglyelmet, népszokásokat, viselést, szívet és jellemet.

Isten vezérelje őket, a magyarok igazságos Istene! Minden igaz magyar ember szeretete kísérli útjukat és büszke reménye várja őket vissza...

Fel a fejet, fiúk! A felkelő magyar Napba nézzetek!...

Lószorozás

GAZDASÁG ÉS HÁZTARTÁS

I. sz. bizottság programja:

VIII. 5. 8. 6. **Atadás Jászberényben:** Jászberény, Nagykút, Tura, Jászardok-szállás, Héves, Jászapáti.

VIII. 6. 8. 6. **Mezőkomárom:** Lajoskomárom, Szabadhidvég, Dég, Szilvasbálys. — 11. 6. **Ozora:** Fürged, Majsamány-lósvár, Nagyzokoly. — 3. 6. **Simontornya:** Pápa, Cece, Igar, Tolnánémedi, Vajta, Sáregres, Alap.

VIII. 7. 8. 6. **Pincehely:** Nagy- és Kis-zokoly, Mész, Keszöhidéskút, Belescsák. — 3. 6. **Tamási:** Nagyköny, Pári, Erdény, Szemesd, Felsőreg.

VIII. 8. 8. 6. **Regöly:** Szárazd, Gyöng, Szakadt, Blósbörény. — 11. 6. **Szakály:** Duzs. — 3. 6. **Kocsola:** Kúrd, Csibrák, Gyula.

VIII. 9. 8. 6. **Högyész:** Kalazná, Kis-tornász, Kölesd, Múrga. — 11. 6. **Zomba:** Medina, Hore, Kisdorog, Tével. — 3. 6. **Bonyhád:** Belé, Nagymányok, Mőcsény, Hidas, Pispökőmadás, Szászvár.

VIII. 10. 9. 6. **Atadás Simontornya:** Simontornya, Ozora, Mezőkomárom, Pincehely. — 3. 6. **Atadás Szakályon:** Szakály, Högyész, Tamási, Regöly, Kocsola.

VIII. 11. 8. 6. **Szekezdár:** Bogyszló, Öcsény, Dees, Sárpilis, Várdomb.

VIII. 12. 8. 6. **Baja:** Szeremle, Bácsmonostor, Vaskút. — 2. 6. **Csátlyaj:** Nagybaracska, Dávid, Hercegszántó, Gara.

VIII. 13. 8. 6. **Csávoly:** Rém, Felső-szentiván, Bácsbokod. — 11. 6. **Bácsborsod:** Kátyár. — 3. 6. **Bácsalmás:** Madarás, Kumbaja, Mátétkőke.

VIII. 14. 8. 6. **Atadás Szekszárdon:** Szekszárd, Zomba, Bonyhád. — 2. 6. **Atadás Mohácson:** elősorozás nélkül.

VIII. 15. 8. 6. **Mélykut és környéke:** — 11. 6. **Kelébta:** Tempa, Csikória.

II. sz. bizottság programja:

VIII. 9. 8. 6. **Makó:** Makói tanyák, Kiszombor, Ferencszállás, Klárafalva, Pispöktele, Űrműstanya, Makórók, Földcsk, Csánadabertli, Királyhegyes, Rókostanya, Csánadabertli, Kövegy, Nagylak, Apátfalva, Magyaresanád, Öföldcsk.

VIII. 11. 8. 6. **Atadás Fehérgyarmaton:** Mátészalka, Nagyecsed, Méck, Fehérgyarmat, Tyukod, Kölese, Tarpa, Gacsaj, Várisrományn.

VIII. 12. 8. 6. **Atadás Kiskivárdán:** Mándok, Kiskivárda, Dombár, Nyirtass, Riese, Tiszakarád, Bodroghalom.

III. sz. bizottság programja:

VIII. 9. 8. 6. **Atadás Békéscsábán:** Békéscsaba, Gyula, Békés, Sarkad.

VIII. 11. 8. 6. **Csongrád:** Csongrád tanyák, Csanytelek, Tömörkény, Gyula, Gyevl.

VIII. 12. 8. 6. **Kiskunfélegyháza:** Kiskunfélegyháza tanyák, Pálmonostora, Ferencszállás, Selymes, Galambos, Gáttér, Istvánfalva, Tiszaujfalu, Alpár, Páka.

VIII. 13. 8. 6. **Kunszentmárton:** Kunszentmártoni tanyák, Babočka, Horga, Öcsöd, Göböljárás. — 2. 6. **Tiszasas:** Tiszaloka, Tiszakürt, Tiszaug, Csépa, Szélevény.

VIII. 14. 8. 6. **Szarvas:** Szarvasi tanyák, Békéscsantandrás, Mesterszállás, Halásztelek, Décsi Öszölök, Ezüstszőlők, Stratőszőlők, Káká, Furugyszőlők, Csabesud, Pusztabárvé.

Negyvenhatfilleres burgonyás-zsákok kaphatnak a gazdák.

A termelőknek burgonyás-zsákokkal való ellátása kérdésében, amely az utóbbi időben nem egyszer panaszra adott okot, az Országos Mezőgazdasági Kamara az ipariügyi miniszterium közbenjöttével megállapodást létesített a gyárakkal. A megegyezés szerint a gyárak 36 filleres áron szállítanak a gazdáknak, exportra is alkalmas 39 és 40 kilós zsákokat, feltéve, hogy a gazda legalább 800 zsákot vásárol és rendelést előzetlenül a gyárakhoz juttatja.

Minden hangszer

legjobb minőségben és a legolcsóbban vásárolhat a hirneves

Reményi Mihály hangszerterelő. Budapest, VI./15, Király-utca 58-60.

Kérje 51. sz. díjmentes árjegyzékemet

ROVATVEZETŐ: SCHANDL JÓZSEF DR.

A tej lehűtése

Nem maradhat el, ha azt a fejés után azonnal nem használjuk fel. Ugyanis a tejbe jutott baktériumok itt kedvező talajra találnak s káros hatásukat is csakhamar éreztetik. Legkorábban s legkifejezettebben jelentkeznek a számbeli tulsúlyban lévő tejsavbaktériumok azáltal, hogy a tejcukor egy részéből tejsavat és egyéb savakat termelnek. A savanyodás annál gyorsabb lesz, minél több tejsavbaktérium jutott a tejbe (minél piszkosabb a tej) és minél kedvezőbb a tej hőfoka a tejsavbaktériumoknak. A közepes tisztaságú tej 10 fok hőmérsékleten csak 2—3 nap, 20 fok feletti nap mulva kezd savanyodni. A savanyodást tehát megakadályozhatjuk, ha a tejet 10 fok hőmérséklet alá hűtjük.

Fontos azonban azt tudni, hogy az alacsony hőmérsékletre való lehűtés nem pusztítja el a tejsavbaktériumokat. Mielőtt a tej megint magasabb hőfokra jut, felelevenednek és káros hatásukat újult erővel folytatják. Nem elég tehát egyszer lehűteni a tejet, hanem (ez a fontos!) 10—12 fok hőmérséklet alatt kell tartani egészen a felhasználásig.

A lehűtésre, illetve hidegen tartásra különféle berendezések használhatók. Így a kannákat, vagy a fedett tejesedényeket beállíthatjuk olyan medencébe, melyben igen hideg víz van, vagy, ami még jobb: amilyen hideg víz csörgedez át. Fontos, hogy alulról jöjjön be a víz a tartánnyá és felülről folyjon ki, továbbá igen fontos, hogy a hűtővíz felszíne magasabban legyen, mint a hűtendő tej felszíne. Ez azonban lassan ható berendezés, miért is inkább a már lehidegített tej hűtőre tartására alkalmas.

Legjobb tejhűtő-berendezés a csörgedező rendszer. A hűtőfolyadék egymás fölé helyezett és összekapcsolt csövekben emelkedik felfelé, miközben a hűtendő tej a csörgésen külső felületén csörgödézik alá. Ilyen berendezések kisebb méretekben is készülnek, amilyeneket a kisebb háztartás is ki tud használni, pl. olyanok, melyek óránként 50 liter tudnak lehűteni.

Hűtőanyagul használható hideg víz,

jéggel kevert édes víz, jéggel kevert sós víz és bizonyos, nagy párolgási hőigénylő gáz. Legelőszöbb volna a hideg kutviz. Minthogy azonban az előbb leírt berendezésekben a tejet csak 3 fokkal a hűtőanyag feletti hőfokra, így a 10 fokos vízzel csak 13 fokra lehet hűteni, legtöbbször nem elégítheti ki igényeinket a kutviz. Kénytelenek vagyunk beéje jeget tenni.

A legelő fásítása

Nagyon gazdaságos művellet, mert általa nemcsak a legelő állatoknak szerződik üdítő árnyékot, hanem — mint utjabban megállapított nyert — a legelő gyepgazdálkodás is védelmet nyer a tűkázató meleg és a száritó szelek ellen.

Természetesen a legelőre ültetett fáknak nagyoban távolságra kell egymástól állni, mint ahogy a fákat gyümölcsöskertekben vagy ligetekben ültetni szoktuk, mert hiszen a sűrű ültetés teljesen bednyékolná a gyepet és így az nem fejlődne kellőleg. Ezért pl. előfákat 30, szilvafákat 15 m. távolságra ültessünk.

Szöba jöhet ugyanis a legelőkhöz gyümölcsfákkal való beültetésre is, ami a remélhető gyümölcsstermés értékével fokozza a már változt előnyöket. Nem szabad azonban felejtetni, hogy a fák okvetlenül magastörzsek legyenek, mert különben lomboztatuk és gyümölcsük áldozatul esik a legelő állatok nyálakúsgájának. A gyümölcsfák közül legerősebb magastörzsi példányok remélhetők a dió-, az alma-, a szilva- és cseresznyefajban. Közülük azonban legelőre az alma azért nem mutatkozik ajánlatosnak, mert az almatermés védelmére kénytelenek lenni az érzékeny odatokkal permetezni a fákat, mely odat részben a gyepre kerülve, a legelő állatok megmérgeződését vonhatja maga után. A cseresznye pedig azért kevésbé megfelelő, mert a cseresznye kukacosodásnak megakadályozására övletlenül fel kell ütni cseresznyeszárat után a fa alját, ami legelőn a gyep egy részének feláldozását jelentené.

Nyirkos talajok befásítására a fűzfa vagy nyárfa kínálkozik legalkalmasabbnak, melyek csekély értékű, de viszont nagyoban tömegű faanyagot szolgáltatnak.

ASSZONYOKNAK, LEÁNYOKNAK

Uborokaidény

Kövásos uborkát vagy frissen fogyasztunk, vagy télire teszünk el. Erre a célra még nem teljesen beérett, középnyagságú, szép, egészséges uborkát választunk, meleg vízzel alaposan megmossuk s a végeit levágjuk. Az uborkásüveg, vagy cserepedény fenekére szőlőlevelet, meg egy csomó kaporot teszünk, aztán szépen szorosan belerakjuk a savanyítandó uborkát, közben izlés szerinti mennyiségben kaporral keverve, s az edény tetejére is kaporot teszünk. Ezután literenként 4—5 deka konyhasóval vizet forralunk, kissé lehűtjük és ráöntjük az uborkára, úgy, hogy az teljesen ellepje. Szoktak egy darab kovászt vagy pirított kenyert is tenni az uborka tetejére, hogy a savanyodást előidéző baktériumok bejutását elősegítsék.

A kovásos uborkát vagy frissen kell mielőbb elfogyasztani, vagy fűszeres, sós, ecetes vízbe kell áztatni. Utóbbi esetben az ecet gyengébb lehet, mint az ecetes uborkánál. Az ecetet forrón kell a tiszta üvegbe átrakott kovásos uborkára tölteni.

Ecetes uborkának kisebbfajta és nem túlérett példányokat válogatunk. Igen feljavítja, ha az uborka közé néhány picit zöld dinnyét és hegyes kis zöldpaprikát teszünk. Mindezeket az eltevés előtti napon alaposan megmossa, sóval bedörzseljük s másnap meleg vízzel meg-

mosva, szitára tesszük. Az uborkásüveg aljára szőlőlevelet és kaporot teszünk s hézagmentesen, rétegezve belerakjuk az uborkát, paprikát, dinnyét, helyenként egy-egy csomó kaporot is elhelyezve. Az ecete beizlés szerinti mennyiségben feketeborsot, babérlevelet, mustármagot, koriandert, gyömbért, meggylevelet, tárkonyt, kevés cukrot és literenként 2—3 deka konyhasót teszünk, felforraljuk és az uborkára öntjük forrón. Az uborka csak négy hét múlva fogyasztható.

Kánya Terézia

Ételreceptek

Ribizkenyér. Három deciliter ribizli két megisztattunk, megmossuk és 10 gr. felforralt szilban, kevés levez hozzáadásával pároljuk. Ha megpuhult, cukrot adunk hozzá, pár kanál lisztből habarást készítenk és ráöntjük.

Ürleomb süve. Szép ürleombnak a szilvát tesszük, forró vízzel leforralunk és abban a vízben hagyjuk kihűlni, hogy a fagyvizet elveszítse. Akkor kiszedjük, sóval bedörzseljük, fokjagymával megüteldeljük és cseréptepsben zsírral kitöltjük, kevés vizet öntve alá.

Morszatorta. ¼ kilogramm lisztet és ugyanannyi búzaját deszkán jól kidolgozunk. Negyedikül finomra vágott mandulát, ugyanannyi tört cukrot, egy citromhéját és levét, meg egy egész tojást elvegyítjük a tésztával, úgy összeronaszunk majd újrat vastagra kinyújtva, tortalapra tesszük, ribizli- vagy meggybefőttel megkenjük, a tetejére rászórtatjuk lisztet, tojásfehérjével, kristálycukorral behintjük és gregre tűzőn megsütjük.

gültának, gyorsan nőnek és csak rövid ideig igényelnek védelmet a legelő állatok dörögölődése ellen.

Juh- vagy sertéslegelőkre ajánlja Geregely János okl. kertész a vadkörtét, még pedig az erdőben kiásott megfelelő magas és erős husángokat. A leültető vadkörtét a dísznövény, különösen a dísznövény szivesen fogyasztja el.

A fásításnak többféle módszerét szokták gyakorolni: vagy az egész legelőt egyenletesen omlasztják el a fák (egymástól tekintélyes távolságra, vagy csak a kerületen ültetnek 3—4 sor fát, esetleg a kerületen kívül még keresztben, négy-része is felosztja a nagyobb legelőt 2—3—4 sor fa.

Apró jótanácsok

A szőlő leveleinak kitörledését nem szabad tűrni! Kivételképpen csak akkor engedhető meg augusztus végén a levelek mérsékelt kitörledése, de ekkor is csak a tőkék alján, ha az időjárás felette esős, vagy a tőkék sűrűn volnának ültetve, ami megakadályozná, hogy a fűrtök elég napfényt kaphassanak. A levél a szőlőbogyók cukráknak készítője és a jövő évi rügyek tápláló szerve, tehát súlyos hiba volna a tőkét e fontos részeitől megfosztani.

A pincében a borok feltöltöttségéről, és az úres hordók kellő gondozásáról a nyár folyamán ne feledkezzünk meg. Gondoskodni kell a pince helyes szellőztetéséről. Tuimeleg pincében előállhat a borok savanyodása. E betegség, tudvalegőleg elősegítik a szőlő rohadat volta, az erjedésnek normálisnál későbbes megindulása, a zajos erjedés hirtelen megakadása. Ez utóbbi viszont a must tölszög felmelegedése folytán állhat elő. A borok ilyenül savanyodása tulajdonképpen tejsav erjedés, ha a baj felkelt, rendszeres kezelés mellett erődes cseresava vagy szelénátsá derítés javíthatja a bort. Ezekből a szerekből 1 hektoliterre 1.5—2 deka adunk. Ha ez se segít, az ilyen borok házasítására kénytelen, savanykás bort válasszunk.

A pásztorkok kötelessége lenne a legelőn a gondjaira bizott állatok őrzésén kívül a rendszeres szakaszos legeltetés pontos végrehajtása, a fektetés, az állati megbetegedések bejelentése, az ivarások bejelentése, a gyomirtás, a vizellátás, az itatóberendezések karbantartása, a fásítások védelme, a községi állatállatok gondozása. Ha ezt jól meggondoljuk, akkor kitűnik, hogy a községi pásztork munkaköre annyira fontos és sokoldalú, hogy csak csodálkozunk kell, mikor bizonyos községek önmagukkal is tehetetlen egyneként vesznek fel pásztortulok. Hiszen az okot tudjuk: mert az ilyen olcsóbb! De vajjon, a felsorolt munkák elhanyagolásából kifolyólag a község lakóira nem háruul sokkal nagyobb kár, mint amennyit a község a pásztorbéren megtakarít?

A babona az arabok létezésétében nagy szerepet játszik. Szép szlves köveket fonnak be bizonyos vidékeken a lovak sörényébe, hogy valaki meg ne igezse. Ha a szopos csikó megbetegszik, akkor elviszik a törzsrőnlőkhöz, ki elővesz egy kőfélit kőst, egy meztárs tesz a csikó bal nyábjé, kivessz egy kis porcot, azt betesz a csikónak jobb nyábjé, majd a jobb lábából vesz ki egy darabot s azt behelyezi a bal nyábjé; így bizton remélik, hogy a csikó meggyógyul. (Persze, sokszor csúdlóknak!) Hiszik, hogy a jeltelen, azaz eszllyag, vagy keselyűség nélküli fekete jó hullát jó lovasára. Csak a sárge jó igazán gyors, — gondolják — és csak a pej jó ugri. De vannak ésszerű létezési megfigyelések is; így pl. szerintük a lónak 4 testrésze legyen száraz: a homlok, a szilgy, a far és a szárcsont; úgy testrésze legyen hosszú: a nyak, a mar, a váll, a comb; négy testrésze legyen rövid: a csüd, az ágyék, a far és a farokközépső. Az arab csak a kancaesikót becsüli, a mént, ha nem különösen értékes, akkor mindig szilvelekor agyongul.

H I R E K

Arokiparti kis vadvirág

Arokiparti kis vadvirág
Vihar veri, tépi,
Tekints rá magas Isten,
Hisz nincs aki védi.
Durva lábak eltiporják,
Árva szive vérzik,
Arokiparti kis vadvirág
Illatát sem érzik.

En is ilyen árva vagyok,
Sorsüldözött szegény,
Éfféllajom der csókola,
Soh'sem volt lány leblén,
En csak tilkon álmaimban
Csohlogattam rózsát,
En viseltem kis vadvirág
Vihartépt sorsát.

TÁBOR ISTVÁN
(Csepel)

Szomorúság

Fájó szívvel nem lehet nevetni,
A nap is szomorúan néz vissza
Könnykullaltó záporfelhők mögül,
Lemenőben: ha az égalf tisztá.

Fájó szívvel nem lehet örülni.
A ltkem már nagy ködbe ballag.
A szívem — mint szomorú tenelő —
Mélytűnes csendbe borult és hallgat.

MAJZIK MÁRTON
(Mesterszállás)

Anyám

Te vagy, ki mindig vigaszt nyújtasz,
Ha sajt, ha gyötör a bánat!
Neked talán sokkal jobban fáj,
Ha szemem könnyekbe lábbad.

Nincsen határa jószágoknak,
Nincsen Naladnál lelkesébb.
Te vagy a legjobb a világon:
Oh, Te vagy a legkedvesebb!

SZABÓ LAJOS
(Budapest)

Élctmentő cserkészfű. Julius 21-én délután izgalmas élctmentés játszódt a Dunaföldvár mellett a Dunán. Egy 70 éves öregasszony, özvegy Király Györgyné vizet akart meríteni. Közben elszedték a víz sodra magával ragadta. Sikoltozására a közelben tartózkodó Varga György 12 éves cserkészfű a vízbe vetette magát és percekig tartó izgalmas küzdelem után az idős nénikét kiemeitette. A bátör és önfeláldozó cserkész fiúcskát a közben összesereglett sokaság lelkesen megtáplálta.

Pályázatok. Az Állami Ipariskolánál egy másodosztályú altszti állás — részletes feltételek a Budapesti Közlöny július 4-iki számában — a nyíregyházi m. kir. törvényességi fogháznál egy fogházfelügyelő állás — részletes feltételek a Budapesti Közlöny július 5-iki számában — Albertfalvi egy iradatészti, Sopronban egy másodosztályú erdatészti, az államrendőrségnél több másodosztályú altszti állás — részletes feladatok a Budapesti Közlöny július 10. és 11-iki számában — a különböző letartózkodási intézeteknél 118 fogzó, börtönőr, illetve fogházi és 6 munkavezető felügyelő állás — részletes feltételek a Budapesti Közlöny július 14-iki számában — kerüli betöltésre. Az 1931. III. törvények alapján az igazolvánnyal ellátott pályázatoknak, továbbá a vitéknek, frontarcsoknak és hadirokkantoknak elsőbbségi igényük van.

Agrárifjúsági vezetők országos kongresszusa Szegeden. A katolikus ifjúsági legényegyletek közel 10.000 főt számláló országos mozgalmának vezetői augusztus 24-én kongresszusra gyűlnek össze Szegeden, a Dóm-téri Szent Imre-kollégium disztermében. A kongresszus a szövetségi szervezkedés elméleti és gyakorlati megoldásait, továbbá az agrárifjúsági mozgalom gyakorlati elindításának és vezetésének módjait vitatja meg. Előadásokat tartanak többek között: Czettler Jenő dr., P. Vargha László S. J., vitéz Pintér József, Wüschler Frigyes dr., Miklós Ferenc dr., Aczél József, Kiss István, Németh József, Sándor István dr. és Nacád József.

Százéves a Milly-gyertya

A felvilágosodás mai rohanó századában kevesen figyeltek föl a Milly-gyertya százéves jubileumára. A hálátlan emberiség, amely évezredekben át égő szalmával, fadarabbal, később fáklyával, aztán századokig mécsessel, utána pedig fagygyertyával küzdött a sötétség ilyesféle réme ellen, a neon-esővek és rakéta-sugarak korában fölényes legyintéssel ter rendre a Milly-gyertya jubileuma felett.

Pedig ez a már szerénynek tűnő találány valóban korszakalkotó volt a maga idején. Két részre osztotta az emberiség történetét: a homály és a fény korára. Mert az utóbbi a Milly-gyertya fellépésével kezdődött, s a pompás petróleumlámpák, villanykörtek és neon-esővek feltalálásával folytatódik ma is. És vajjon, hol fejeződik be? Az emberi elme világság felé törése, hol és mikor ér véget? Nem a teljes sötétség kora felé haladunk-e ismét, ha ezekkel a vakító fény sugarakkal párhuzamban a szívek tüzeit és lelkei világságát is nem ápoljuk? Ha a jelen előretörésének kis Milly-gyertyáiról olyan felületesen tultesztezzük magunkat...

Kicsit többet tekintünk a multba, hogy a szellemünk is jól lásson...

A főváros a jövőben csak budapesti illetőségű munkásokat alkalmaz. Az utóbbi időben egyre nagyobb számban özönlenek a fővárosba azok a vidéki munkanélküliek, akik Budapesten akarnak kenyérhez jutni. Ez az oka annak, hogy a fővárosi munkanélküliek száma nem csökken, hanem állandóan emelkedik s a fővárosi illetőségű munkások elhelyezkedése egyre nehezebb lesz. Szendy Károly polgármester elhatározta, hogy a főváros a saját üzemeinél a munkaközvetítést maga veszi a kezébe és amíg Budapest területén mindenféle szakmából munkanélküli van, addig a fővárosi üzemeinél vidékről jött munkásokat nem foglalkoztat. Csak akkor engedhető meg az üzemeinél a vidékiek felvétele, ha valamilyen különleges — föld-, erdei-, stb. — munkáról van szó, amelyhez megfelelő gyakorlat és szerzőművelés szükséges.

Elgázolta a cséplőgépet. Tarnaörs heves-megyei középmező cséplőgépet vontattak az egyik tanyaőr a másikra. Iteör Béla cséplőgéptulajdonos maga vezette a cséplőgépet és nem vette észre, hogy Gyútyás János 12 éves fia a mozdony után kapcsolt cséplőgépet rudjára felkapaszkodott. A flu egy zökkenőnél leesett és a cséplőgép kerékei alá került, amelyek halálra zúzták. A vizsgálat megindult.

Van még lelkiismeret. Az egyik budapesti papir- és dobozgyárban dolgozott Orbán Antal asztalossegéd, amit hallgatag, jóvaló embernek ismertek. Julius 22-én a szorgalmas ember rosszul lett. Mérgezés tüneteit állapították meg rajta. Kis adag luminalt vett be, s ahogy kiderült, a többit elrejtette, hogy lassan elpusztítsa magát. Orbán a rendőr a főkapitányára kísérte. Ott könyveze vallotta be, hogy *nyolc év előtt megölt a menyasszonyát, amiért négy évi börtönt kapott. A büntetést le is ülte, de a lelkiismeretfurdalása csak nem szűnik meg s elhatározta, hogy öngyilkos lesz.* Hosszas rábeszélés után megígerte, hogy lemond öngyilkossági tervéről, mire a rendőrség elbocsátotta.

Felrobant egy jogoszlávial nunció-rahkár. A Krugyjevától 30 kilométerre fekvő szatrágar nunciósrakárban robbanás történt. A hivatalos jelentés szerint a rakárban régi, elavult munitió volt felhalmozva, amely valószínűleg véletlenül felgyulladt meg. Többnyire súlyosan megsebesítettek, halálos áldozatot azonban nem követelt a robbanás.

Uj hajóállomás a Tiszán. A MFTR közli, hogy a Tisza Szalakos-Csongrád között fekvő szakaszán Tiszánoka községnél hajóállomást létesített és azt folyó évi augusztus hó 1-én adja át az utasforgalomnak.

Világraszóló magyar győzelem a Ferencváros—Ausztria mérkőzésén. Azt a mérkőzést, amely július 25-én folyt le a Ferencváros és Ausztria csapata között a Középeurópai Kupaverseny keretében, bajos volna részletesen leírni. A magyaros visszavágásnak olyan példája volt, hogy az egész világ sportköreiben visszhangozni fog. Egy héttel előtte a két csapat Bécsben mérkőzött s ezen az összecsapáson az Ausztria 4:1-re győzte le a Ferencvárost. A budapesti találkozó a Ferencváros 6:1-es győzelmét aratott a Középeurópa legjobb csapatának tartott Ausztria felett. Ezzel a teljesítményével a Középeurópai Kupaverseny döntőjébe jutott. Most már csak az olasz Lazio csapattal kell megküzdenie az első-ségért, ami, ha a Ferencváros lendületét továbbra is megtartja, nem is lehet kétséges. Ez esetben pedig a magyar erő és ügyesség híret ismét a világ minden tájára fogja röptetni a hírt.

Uj levelezőlapok. A postavezőirigazgatóság közli, hogy a jelenleg forgalomban lévő képes levelezőlapországot kiegészítésként újabb tizenhat, különböző rajzú, 10 filléres képes levelezőlapokat bocsát forgalomba. A levelezőlapokon lévő képek a következők: Pannónia: Apátság; Észak: népviselet; Lilla-füred; Látvány; Buzsárgony; Szent István király szülőhelye; Dobreen: Öbbsfogát; Szeged; Városi Múzeum; Dobreen: Nagytemplom; Veszprém: A Vár nyugatiról; Köcsög: Hősök kapuja; Ják: Apátság; Kécskemét; Városháza; Aggtelek-Jósvafő; Csepelkőbarlang; Miskolc-templom; Eger: Strandfürdő; Sopron: Szent Mihály-templom; Pécs: Székesegyház.

Védeni kell a mézőló fákat. A belügyminiszter körrendeletben fordult a törvényhatóságok vezetőihez és korábbi rendeltére való hivatkozással felhívta őket, hogy nagyobb számmal állítsanak a közutakon mézőló fákat, a meglévőket pedig részletesen kell védelemben.

Háztartási vándortanfolyam záróvizsgálja. A 2. sz. M. Kir. Háztartási (Gazdasági) Vándortanfolyam és Háztartási (Gazdasági) Szaktanfolyam Állomás június 27-én tartotta ünnepélyes záróvizsgáját Sopronban, nagyszámú érdeklődő jelenlétében. A vizsgán tizenkilenc hallgató tett tanúságot arról, hogy a háztartás és gazdaság minden ágára kiterjedő ismereteket szerzett. A vizsga után megnyitott kiállítás mutatta, hogy a növendékek milyen alapos és lelkiismeretes munkát végeztek. A tanfolyam további működését, Deák Erzsébet és Kovács Margit gazdasági szaktanfolyam vezetéseivel, Vásléhelykútnak ajánlotta.

Kommunista repülőgép Sopron fölött. A Sopron városához tartozó Tömölom nevű strandfürdő közönségét július 22-én délelőtt fél 12 órákor meglepő látványban volt része. A Fertő-tó magyar felülete fölött két repülőgép jelent meg 4000—5000 méter magasságban. Több kört írtak le, majd füstből sarlót és kalapácsot, végül szovjet-csillagot rajzoltak a levegőbe. A két merész repülőgép azután Pozsony irányában eltűnt.

Beiratások a felső mezőgazdasági iskolákba

A felsőoktatási bizottság mintájára szervezett, hasonló minősítési jogokkal és értekezési rendellek békéscsabai, budapesti, gyöngyösi, kecskeméti és orosházi felső mezőgazdasági iskolába szeptember hó 7-ig lehet felvételre jelentkezni. Ez iskolák a m. kir. földművelésügyi minisztérium fenntartása alatt állanak. A 17-ik életévet még be nem töltött négy közép, vagy polgári iskolai osztályt végzett tanulók számíthatnak felvételre. Részletesebb tájékoztatást az iskolák igazgatói küldenek.

Meghalt a menyődörgéstől. A megszállt területen lévő Nagyküküllő megyében július 21-én óriási vihar tombolt, amely súlyos károkat okozott mindenfelé. Az itéletű emberáldozatot is követelt. Flagner Anna, 62 éves köhalmi asszony, az egyik heves menyődörgéstől úgy megijedt, hogy holtan esett össze. Az orvos megállapította, hogy a szívbeteg asszonyt ijedében érte szívizomláz.

Marconi.

a július 20-án elhunyt feltaláló, aki 21 éves korában a drótműködő távirókat ajándékozta meg az emberiségnek.

Kitüntetett földművelők. A földművelésügyi miniszter hosszú időn át teljesített hűségű szolgálatait elismerő oklevelet és pénzjutalommal tüntette ki Varga Sándor csongrádi, Bozó Károly münztent, Lovci Pál nagymegyei, Jópéti József kisteleki, Meleg József szentesi, Tari András tápéi, Jama Mihály dereki-egyházi gazdasági családokat, valamint Korács Mihály szentesi, Máriás Kálmán münztent és Domokos Mátyás szegvári földművelőket.

Félig sikerült

— Remek vegyzestit találmányon töröm a fejemet: kocsikenőcsből vaját készíten.

— És gondolt, hogy sikerülmi fog?

— Ötven százalékban máris sikerült: kemni már lehet.

FABÓL VASKARIKA

A kisfiú megkérdi a papjától:
— Papa, miért haragszik a kutya a holdvilágra, hogy ugatja?
— Mert azt gondolja, hogy sajt.
— És miért haragszik a sajtra?
— Mert azt gondolja, hogy holdvilág.

Befejeződött a vizsgálat a Hindenburg katasztrófa ügyében. Az amerikai gazdasági minisztérium most adta ki a jelentést a Hindenburg-légihajó szerencsétlenségének okairól. A jelentés szerint valószínű, hogy villamos szikrák gyújtották fel a tartályban lévő hidrogén és levegő keverékét. Az egyik gázcella nem jól záródott, s itt gyülemlett össze az ehiláló hidrogén a levegővel. Nem tartja kizártnak a jelentés azt sem, hogy a kitéréshez kidobott hajókütelek az esőben nagy perc alatt nedvesű váltak. A szándékos rongálást a jelentés nem látja igazoltnak.

Gyűmölcsészleleti állomást létesítenek Nagykorörsön és Kecskeméten

A földművelésügyi kormány a magyar gyűmölcsstermesztés fejlesztése érdekében szleszköri programot valósított meg, amelynek fontosságára a földművelésügyi minisztérium költségvetésének viláda során ismételtelen történt utalás. Ennek a programnak a keretében több kísérleti telep felállítására kerül sor, amelyek az a célt szolgálják, hogy a nagyobb gyűmölcsstermelő vidékeken a tudományos kutatás eredményeit közvetlenül és könnyen hozzáférhető módon becsússák a gazdák rendelkezésére. A közeljövőben felállítandó két legfontosabb ilyen kísérleti állomás Nagykorörsön és Kecskeméten létesül, Nagykorörsön ugyanis a hajdan hírneves meggytermesztés nagyvezély fenyegeti, mert a fákát a monília gombabetegség támadta meg. Az állomások most elhatározta, hogy a udvénbetegség legraktikusab védekezési módszerét a gazdákban közvetlenül bemutatja. Ezzel egyidőben intézkedés történt arra nézve is, hogy Kecskeméten a kajsziarbakafakt fenyegető gatlattal körözöködjének kiderítése céljából megkezdődött a tudományos munkát.

